

Sygn. akt III Cz 811/14

POSTANOWIENIE

Dnia 1 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący-Sędzia: SO Andrzej Dyrda

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 1 lipca 2014 r. w Gliwicach

sprawy z wniosku R. K.

przy udziale K. M.

o ustalenie kontaktów z małoletnim M. K.

na skutek zażalenia wnioskodawcy

na rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 2 postanowienia Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 30 kwietnia 2014 r., sygn. akt IV Nsm 561/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSO Andrzej Dyrda

UZASADNIENIE

Zaskarżonym rozstrzygnięciem zawartym w punkcie 2 postanowienia z dnia 30 kwietnia 2014r. Sąd Rejonowy w Rybniku oddalił wniosek wnioskodawcy o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, gdyż uznał, że sprawa nie jest zawila pod względem prawnym ani faktycznym aby udział profesjonalnego pełnomocnika był niezbędny, a tym samym nie zostały dopełnione przesłanki określone w art. 117 § 5 k.p.c.

Wnioskodawca, w zażaleniu na to postanowienie, zakwestionował tezę sądu, aby sprawa nie była zawila o czym, w ocenie wnioskodawcy, świadczy przedmiot tego postępowania. Nadto, zasadność przyznania mu pełnomocnika z urzędu argumentował również koniecznością skontrolowania przez niego prawidłowości w prowadzeniu postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 117 § 1 k.p.c. i art. 117 § 2 k.p.c. osoba fizyczna, zarówno zwolniona jak i niezvolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Sąd, zgodnie z art. 117 § 5 k.p.c. stwierdzi, że uwzględni wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego, tylko w sytuacji gdy udział adwokata lub radcy prawnego w sprawie uzna za potrzebny. Podstawowym zadaniem Sądu jest więc rozpatrzenie celowości udziału adwokata w sprawie (postanowienie Sądu Najwyższego z 8 marca 1972r., I PZ 6/72).

Uwzględnienie takiego wniosku uzależnione jest od całokształtu okoliczności, a więc zarówno charakteru sprawy jak również postępowania wnioskującego. Rozpoznając taki wniosek nie można także pominąć, że w świetle aktualnego orzecznictwa Sądu Najwyższego, pomimo, iż co do zasady, odmowa ustanowienia dla strony adwokata z urzędu nie może być kwalifikowana jako pozbawienie strony możliwości obrony jej praw, co ma swoje implikacje procesowe, to jednak w sytuacji, gdy strona swoim zachowaniem wykazuje podstawową nieznaną reguł postępowania sądowego lub nieporadność, skutkującą tym, że nie jest w stanie wykorzystać prawnych możliwości jej prowadzenia, postępowanie kontynuowane po odmowie takiej stronie ustanowienia pełnomocnika z urzędu, może prowadzić do pozbawienia strony możliwości obrony jej praw, a tym samym nieważności postępowania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2013r., II CSK 322/12; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2009r., II CSK 64/09). Kluczową przesłanką ustanowienia pełnomocnika z urzędu jest celowość jego udziału w sprawie (postanowienie Sądu Najwyższego z 8 marca 1972r., I PZ 6/72, LEX nr 7069).

Uwzględniając wskazane powyżej okoliczności Sąd Okręgowy podziela wnioski Sądu Rejonowego, że udział pełnomocnika w celu reprezentowania wnioskodawcy w niniejszym postępowaniu nie jest konieczny. Ustanowienie pełnomocnika z urzędu jest instytucją wyjątkową. Z tych względów za niewystarczające należy uznać powołanie się przez wnioskodawcę na niemożliwość wypowiedzenia się w niniejszej sprawie, jak również na ogólną tezę świadcząca o pokrzywdzeniu jego praw (praw ojca). Przeciwno tak postawionej tezie świadczy dotychczasowy etap postępowania, tj. że do czasu wniesienia przez wnioskodawcę zażalenia Sąd wyznaczył jedynie termin rozprawy. Poczucie zatem „pokrzywdzenia” wnioskodawcy przybiera wyłącznie charakter subiektywnego. Nadto nie można pominąć, że wnioskodawca w zażaleniu jako okoliczność uzasadniającą przyznanie mu pełnomocnika z urzędu wskazuje nadto na konieczność prawidłowego skontrolowania postępowania przez ustanowionego dla niego pełnomocnika z urzędu. Instytucja pełnomocnika z urzędu temu nie służy, co wskazano już powyżej, natomiast weryfikacja prawidłowości postępowania następuje w drodze środków zaskarżenia.

Uznać zatem należało, że wnioskodawca swoim zachowaniem wykazuje wystarczającą znajomość reguł, według których toczy się postępowanie sądowe, więc odmowa ustanowienia adwokata nie może być oceniona jako prowadząca do nieważności postępowania pozbawienie strony możliwości obrony swych praw (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2009r., II CSK 64/09).

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji w oparciu o art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.

SSO Andrzej Dyrda